

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

EK:n lausunto liittyen U-kirjelmään U 33/2026 vp – komission EU Inc -asetusehdotus

Yleistä

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) tukee valtioneuvoston myönteistä peruslinjaa koskien Euroopan komission ehdotusta uudesta EU-laajuisesta yhtiömuodosta (EU Inc.). Ehdotus vastaa keskeiseen haasteeseen eurooppalaisten yritysten toimintaympäristössä: sääntelyn pirstaleisuuteen ja siitä aiheutuviin kustannuksiin, jotka vaikeuttavat erityisesti rajat ylittävää liiketoimintaa ja kasvua sisämarkkinoilla. Yhdymme myös U-kirjelmässä esitettyihin arvioihin ehdotuksen sisältämistä haasteista.

Komission ehdotuksen perusajatus vapaaehtoisesta, kansallisten yhtiömuotojen rinnalla toimivasta EU-tason yhtiömuodosta on kannatettava. Tavoite luoda yhtenäisempi sääntelykehys, joka helpottaa yritysten toimintaa useissa jäsenvaltioissa ja parantaa rahoituksen saatavuutta, on linjassa EU:n kilpailukyvyin vahvistamisen kanssa. Samalla EK korostaa, että hankkeen uskottavuus ja vaikuttavuus riippuvat ratkaisevasti siitä, säilyykö kokonaisuus aidosti yksinkertaisena ja ennakoitavana yritysten ja rahoittajien näkökulmasta.

EK pitää erityisen tärkeänä, että EU Inc. toteuttaa keskeisen lupauksensa sääntelyn yksinkertaistamisesta. Jatkovalmistelussa on varmistettava, että uusi yhtiömuoto ei johda päinvastaiseen lopputulokseen eli lisääntyvään sääntelykompleksisuuteen tai päällekkäisiin velvoitteisiin. Tässä keskeinen kysymys on EU-tason sääntelyn ja kansallisen lainsäädännön välinen työnjako. Nykyisessä ehdotuksessa monet yrityksen oikeudellisista kysymyksistä jäävät kansallisen oikeuden varaan, mikä luo riskin siitä, että EU Inc. toteutuu käytännössä useina erilaisina kansallisina variantteina. Tällainen kehitys heikentäisi asetuksen keskeistä tavoitetta yhdenmukaisesta ja ennakoitavasta toimintaympäristöstä ja voisi lopulta lisätä yritysten hallinnollista taakkaa. Yhtenä ratkaisuna tähän asetuksen yleisyyteen komissio esittää, että tietyistä asioista sovittaisiin tarkemmin yhtiöjärjestyksessä, mutta se ei ole mielestämme käytännössä toimiva ratkaisu.

Asetusehdotus edistää merkittäväällä tavalla digitalisaatiota, sillä se perustuu lähtökohtaisesti täysin sähköiseen yhtiön perustamiseen sekä mahdollistaa digitaaliset osallistumismuodot, kuten etäosallistumisen yhtiökokouksiin. Samalla on kuitenkin todettava, että useissa jäsenvaltioissa viranomaisten digitaaliset järjestelmät eivät vielä ole tämän tason mukaisia, vaikka ehdotus voi osaltaan vauhdittaa sähköisten palvelujen kehittämistä ja käyttöönottoa EU:ssa. Lisäksi joissakin jäsenvaltioissa vahva notaariperinne voi muodostaa merkittävää vastarintaa täysin digitaalisten, nopeiden ja kustannustehokkaiden perustamismenettelyjen käyttöönotolle.

EK katsoo, että asetusehdotuksen monia jatkovalmistelua edellyttäviä yksityiskohtia on varmasti mahdollista jatkossa korjata, mutta ehdotuksessa on kuitenkin kaksi havaittua haastetta, jotka olisi tärkeää poistaa lopullisesta asetuksesta.

Ensimmäinen keskeinen ongelma liittyy yhtiökokouksen päätösvaltaisuuden ehdotettuun määräenemmistövaatimukseen. Tällainen sääntely poikkeaa monissa jäsenvaltioissa vakiintuneista käytännöistä ja voi käytännössä mahdollistaa päätöksenteon estämisen, jos osa

osakkeenomistajista jättäytyy kokouksista pois. Se heikentäisi yhtiöiden toimintakykyä erityisesti tilanteissa, joissa nopea ja joustava päätöksenteko on välttämätöntä, kuten kasvuyrityksissä.

Toinen keskeinen ongelma koskee tietyille EU Inc. -yhtiöille (innovatiiviset start up-yritykset) ehdotettua erillistä, kevennettyä maksukyvyttömyysmenettelyä. Menettely heikentää sääntelyn selkeyttä ja ennakoitavuutta, koska se koskisi vain rajattua joukkoa yhtiöitä, joiden määrittely on osin tulkinnanvaraista. Samalla menettely poikkeaa keskeisiltä osin vakiintuneista maksukyvyttömyysjärjestelmistä, erityisesti velkojansuojan ja valvonnan osalta, mikä voi lisätä oikeudellista epävarmuutta ja heikentää rahoituksen saatavuutta. Muun muassa velallisen käsissä, ilman selvitysmiestä tapahtuva menettely olisi erittäin ongelmallista velkojien suojan näkökulmasta. Näistä syistä kyseinen sääntelykokonaisuus tulisi poistaa asetuksesta.

Yhteenvedonä EK katsoo, että EU Inc. -aloitteen suunta on oikea ja että se voi parhaimmillaan vahvistaa EU:n sisämarkkinoita, parantaa yritysten kasvuedellytyksiä ja lisätä Euroopan houkuttelevuutta investointikohteena. On kuitenkin ratkaisevaa, että jatkovalmistelussa poistetaan ehdotuksen keskeiset ongelmakohdat, selkeytetään sääntelyn rakennetta ja varmistetaan, että lopputulos aidosti yksinkertaistaa yritysten toimintaympäristöä. Tältä osin EK:n näkemykset ovat linjassa valtioneuvoston kannan kanssa, ja EK pitää tärkeänä, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti sääntelyn kehittämiseen neuvottelujen aikana.